

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je v hiši št. 173. — Izdajatelj: Tiskovno društvo v Kranju. — Odgovorni urednik: Janko Strnad — Rokopisi naj se ne pošiljajo prepozno.

Izhaja vsak petek
: ob petih zvečer :

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za pet-vesto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnništvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Volilci!

Proti Sloven. Ljudski Stranki so se združili sovražniki vere, samostojni in nesamostojni liberalci ter rdeči demokrati. Prihodnji ponedeljek bo volitev v splošni skupini in bo tedaj prva odločilna bitka med krščanstvom in svobodomišeltvom, med resnico in lažjo. Možje! Pojdite vsi pogumno na volišče in oddajte soglasno svoje glasove za naše kandidate, da bo zmaga sijajnejša!

Kandidatje Slovenske Ljudske Stranke.

Kandidatje v splošnem volilnem razredu, ki bo volil dne 1. decembra, so:

1. V mestu Ljubljani: Ivan Kregar, pasar, hišni posestnik, predsednik obrtno-pospeševalnega urada itd. v Ljubljani.

2. V ljubljanski okolici (sodni okraj Ljubljana brez ljubljanskega mesta): Mihael Dimnik, posestnik v Jaršah ob Savi, občina Ježica.

3. V sodnih okrajih Radovljica—Kranjska Gora—Tržič: Ivan Piber, župnik v Gorjah.

4. V sodnih okrajih Kranj—Škofja Loka: Evgen Jarc, državni poslanec v Ljubljani.

5. V sodnih okrajih Kamnik—Brdo: Ivan Lavrenčič, dekan v Kamniku.

6. V sodnih okrajih Vrhnika—Logatec—Idrija—Cirknica: Anton Kobi, posestnik in trgovec na Bregu, občina Preserje.

7. V sodnih okrajih Postojna—Senožeče—Ilirska Bistrica—Vipava—Lož: Dr. Vladislav Pegan, deželni odbornik v Ljubljani.

8. V sodnih okrajih Litija—Višnja Gora—Radeče: Dr. Ivan Zajec, dež. odbornik v Ljubljani.

9. V sodnih okrajih Krško—Kostanjevica—Mokronog—Trebnje: Ivan Hladnik, župnik in državni poslanec v Trebelnem.

10. V sodnih okrajih Kočevje—Velike Lašče—Ribnica—Žužemberk: Fran Jaklič, državni poslanec v Dobropoljah.

11. V sodnih okrajih Novo mesto—Črnomelj—Metlika: Alojzij Mihelčič, župan na Lokvici.

Kandidati v kmetskih občinah, ki volijo dne 9. decembra t. l.:

1. V volilnem okraju Ljubljana—Vrhnika, ki voli skupaj dva poslanca: Franc Povše, državni poslanec v Ljubljani in dr. Ivan Šusteršič, deželni glavar v Ljubljani.

2. V volilnem okraju Kamnik—Brdo, ki voli enega poslanca: Dr. Janez Krek, državni poslanec v Ljubljani.

3. V volilnem okraju Kranj—Tržič—Škofja Loka, ki voli skupaj dva poslanca: Franc Demšar, državni poslanec na Češnjici in Ivan Zabret, posestnik in cestni načelnik v Bobovku.

4. V volilnem okraju Postojna—Logatec—Senožeče—Lož—Il. Bistrica—Cirknica, ki voli skupaj dva poslanca: Franc Drobnič, župan občine Bloke in posestnik v Novi Vasi in Dr. Ignacij Žitnik, državni poslanec v Ljubljani.

5. V volilnem okraju Radovljica—Kranjska Gora, ki voli enega poslanca: Josip vitez Pogacnik, državni poslanec v Podnartu.

6. V volilnem okraju Vipava—Idrija, ki voli enega poslanca: Bogomir Perhanc, župan v Vipavi.

7. V volilnem okraju Novo mesto—Kostanjevica—Krško, ki voli enega poslanca: Josip Zorc, župan v Kandiji.

8. V volilnem okraju Trebnje—Višnja Gora—Žužemberk—Mokronog—Litija—Radeče, ki voli skupno tri poslanca: Franc Košak, župan na Grosupljem, Dr. Evgen Lampe, deželni odbornik v Ljubljani in Ivan Vehovec, župan v Žužemberku.

9. V volilnem okraju Kočevje—Ribnica—Velike Lašče, ki voli skupaj dva poslanca: Anton Lovšin, posestnik v Jurjevici št. 34 in Karol Škulj, kaplan v Ribnici.

10. V volilnem okraju Črnomelj—Metlika: Karol Dermastia, učitelj slov. trgovske šole v Ljubljani.

Kandidati za mesta in trge se razglasijo pozneje.

Volilci! Dne 1. in 9. decembra vsi na volišče, da bo ljudska zmaga častna.

Glas z dežele.

Papirnata povodenj nas je zagrnila. Beli in zeleni letaki frče okoli, da bi zadušili volilce „Slov. Ljud. Stranke“. Liberalci so prepričani, da bodo zmagali, toliko zaupajo ti papirnati povodnji. Kaj mislijo razsodni možje o peklenskih lažeh in grdih svinjarijah, ki so nagromadene zlasti v zelenih letakih, je prav krepko pokazal neki mož v Križih. Ko je dobil zeleni letak z opombo, naj ž njim ekonomično ravna in ga širi naprej, se je vseknil vanj in rekel: „Tako se ekonomično ravna ž njim!“

V „Narodni“ in „Učiteljski“ tiskarni so ti letaki tiskani. Tam se tiskata „Slov. Narod“ in „Dan“. Kdo je torej spisal te letake? Tisti, ki pišejo v „Slov. Narod“ in „Dan“. Tisti, ki pravijo, da ni Boga (Narod 1904 št. 86), tisti, ki pravijo, da je tolar bog, pol tolarja bog sin, 25 centov sv. Duhi (Dan 1913, 8. maja št. 491), tisti, ki pravijo, da človek nima nesmrtno duše (Narod 1907 št. 71), tisti, ki pravijo, da je s smrtjo

PODLISTEK.

Pastir Šimen. (Konec.)

Sličica s Kamniških planin. Spisal Bogdan Selimir.

„Francka, zakaj pa jokaš?“ jo je vprašal Šimen in stopil prav pred njo.

„Tako hudo mi je, ker ste — peli ...“

Takrat je postalo Šimnu sladko pri srcu, kajti vedel je, da joka Francka za njim. Pristopil je še bliže k nji in jo mehko vprašal:

„Francka, ali ti bo kaj hudo po meni?“

Nič mu ni odgovorilo deklet, samo zardelo je; izpod trepalnic pa so privrele nove solze.

„Daj mi nagelj, Francka, da si ga zataknem za klobuk!“

Dala mu ga je, Šimen si ga je zataknil za klobuk in je obdržal njeno roko v svoji.

„Francka, čez tri leta — — če boš počakala in če ne boš pozabila name; ko se vrnem — — boš moja.“

Tako ji je govoril takrat in je bil ves srečen; Francka pa je obrisala solze in je naslonila glavo na njegovo močno, visoko ramo.

„Samo tvoja!“ je zašepetala.

To je bilo tedaj, ko so planinci odhajali v dolino. V jeseni je bilo in takrat so odšli fantje k vojakom.

Za hip se je predramil Šimen, potegnil z roko čez čelo, v očesu pa mu je trepetala solza, ker je gledal v mladost nazaj. Od Brane in od Planjave sem se je raztegnila čez nebo temna, črna megla; za Sedlom pa se je zabliskalo in votlo zagrmelo.

Ovčka je potihoma vstala s Šimnovega naročja, nekoliko poskočila, stresla drobno glavico in pohitela po planini k čredi. Šimen pa ni videl, da se bliža nevihta; njegove misli so se vrnile zopet v mladost.

Za tri leta je torej odšel k vojakom, doli na jug, na turško-črnogorsko mejo. Ž njim sta šli dve srci, materino in Franckino.

Cela tri leta se ni vrnil domov. Ob črnogorskih gorah je stal večkrat na straži in mislil na dom, na mater, na Francko, na planine. Gledal je na morje, ki se je blestelo v daljavi pred njim, veliko, neizmerno. Nekaj nemirnega, neskončnega je bilo to morje, z veliko skrivnostjo v svoji temni globočini. Lepo je bilo tisto morje, še lepše, kakor je sanjal včasih o njem, ko je pasel na planini, sedel na vrhu in zrl v megleno daljavo. — A vendar je še lepša planina, kadar zazeleni gori po nji, ko zardi čezinčez rdeči gričevnik med borovjem, ko vzcveto planike po zelenih rušah in zacinglja živina z zvoncei po vrhah.

Krasno je bilo morje, ko se je na obzorju potapljalo solnce vanj — in je gorela daljava v krvavordečem plamenu — a še krasnejša je planina, kadar je pokrita s snegom in se v jutru

razprostre rožnordeča zora čez nebo, dvigne dolge trepalnice in pogleda v svet; nato pa se nalahno priklone nad planino in jo poljubi z rožnimi ustnicami prav na vrh.

Ko so na pomlad letele ptičke z juga nazaj v domovino, je gledal Šimen in hrepenel za njimi. — Glej, lepo je tam doma, zeleni so travniki, zeleni gozdi, zelena planina. Na vasi pojo fantje vsako noč lepe pesmi. O rožmarinu in o ravnem polju pojo. Planina pa je zadihala, po nji brsti življenje. — Veselo vzhaja solnce, sveža, ljubka so jutra. Vsako jutro pogleda Francka na nageljne in na rožmarin na oknu in se spomni nanj — Šimna. Uidejo ji misli za njim in doli ob morju, kjer se morebiti srečajo z njegovimi in se pozdravijo. — Ali pa pase Francka na planini, poseda po skalah, gleda v daljavo. Nekoč pa bo prišel domov in bo stopil pod njeno okno. Nageljni bodo pripravljene zanj; rožmarin se bo lahko zibal v vršičku in bo dehtel naokrog. Francka pa se bo sklonila skozi okno in bo veselja vzkliknila.

„Ali me še čakaš, Francka?“ jo bo vprašal. Francka pa bo zardela, povsila glavico in od veselja ne bo vedela kaj odgovoriti.

Tako je sanjal v časih, ko je gledal na morje. In lepe so bile take sanje in misli, ker so bile čiste, iz čistega srca porojene.

Minula so tista dolga tri leta in Šimen se je vrnil domov. Ko je prišel, mu je povedala mati, da se je omožila Trnadova Francka. Boječe

vsega konec (Narod 1912 št. 133), tisti, ki pravijo, da kristjanska vera v Odrašenika je pravljica (Narod 1901 št. 33), tisti, za katerega je, križ imeti v rokah, poniževalno (Dan 1812, 12. jun.), tisti, ki pravijo, da Kristus ni ustanovil cerkve (Narod 1902 št. 168), tisti, ki ne verujejo v odpuščanje grehov (Narod 1902 št. 153), tisti, ki pravijo, da se mora veljavnost duhovstva med našim narodom izpodkopati in preiščeno izpodnesti (Narod 1901 št. 202), tisti, ki pravijo, da kmečki volilci ne vidijo dalje kakor v skledo (Narod 1902 št. 149), da so kmetje zabiti kakor zamorec iz srednje Afrike (Narod 1903 št. 166), da je kmet potuhnjenec, pasje narave (Narod 1901 št. 215).

Kje je razsoden kmet, veren katoličan, da bo volil za poslance take ljudi, za katere delajo ti letaki? Kmet! Volilec! Na noge! Udri sovraga! Udri ga z glasovnico v roki, ki sramoti tvojo vero in tvoj stan! Voli kandidate S. L. S., ki spoštujejo vero tvoje matere in čislajo tvoj stan!

Dva liberalna shoda v Kranju.

Pretekli ponedeljek so priredili liberalci v Kranju dva shoda. Gospa na „Novi pošti“ je bila tako prijazna, da je odprla „samostojnim“ kmetom svoj „Exstrazimmer“. Bil je ravno tržni dan in tedaj so liberalci mislili, da bodo vjeli na shod mnogo kmetov. Ker so pa klerikalce ven metali, sta imela kandidata Dolenc in Novak le malo poslušalcev. Očetu Pavovcu se je zdehalo, ko je Jozo mahal po zraku, in Jernejcu se je zdelo tako dolgočasno, da je rajši odšel. Rabuka je nastala, ko Golob iz Šenčurja ni hotel sprejeti kandidature. Pestili so ga, da bo moral razglasiti po vseh nasprotnih časnikih, če ne bo kandidat, in silili so ga, da naj gre naganjat Arneža na Luže, da bi on sprejel to čast. Ker so pustili na shod tudi nekaj rdečih črevljarjev in liberalnih kramarjev, seveda ni smelo manjkati Cirila Pirca. Zborovalci so odnesli s seboj prepričanje, da bodo njih kandidatje na dan volitve grozovito frčali.

Isti dan zvečer je pa imel ljubljanski advokat dr. Triller pri Petrcu svoj shod, na katerega je kakih 80 ljudi prišlo gasit večerno žejo. Na tem shodu se je pokazala velika razdrapanost v liberalnih vrstah in strah pred kmeti. Izvedelo se je, da so Ločani odločno zahtevali, da mora iti dosedanji poslanec Pirc v pokoj. Pirc, ki je imel na shodu prvi besedo, je bil nad klerikalnimi Ločani tako vznevoljen, da je začel rotiti liberalce, naj izpolnijo svojo dolžnost, kajti kmalu se bo bila odločilna bitka med klerikalstvom in svobodomiselnostjo za nadvlado v mestih. Hudoval se je posebno nad tistimi 87 timi kmečkimi davkoplačevalci, ki so dobili volilno pravico v Kranju. Kandidat dr. Triller je imel pred seboj pisan

govor o Završnici, o cestah i. t. d., posnet iz „Naroda“. Ko je govoril o Završnici, je nekdo vmes zaklical: „Deželne elektrike Kranjci ne potrebujemo, imamo že svojo na Savi!“ Kandidat Triller je moral svoj govor kmalu končati, ker vsled dima in neprestanega gorvorjenja veselih poslušalcev, katerim je natakrica pridno nosila na mizo, ni mogel dolgo razlagati, dasiravno mu je g. Pirc večkrat postregel z vinom. Kandidat je končal z besedami: „Jaz imam srce za meščana, kdor v mojo ljubezen zaupa, me bo volil.“ Brala se je pa dr. Trillerju na obrazu velika skrb, da bo to zaupanje premajhno, ker še ni davno, kar so liberalci svojega sedanjega kandidata močno raztrgali in ga vrgli med mrličje.

Shod liberalcev v Lescah.

(Dajc.)

K besedi se je nato oglašil Bizjak, mlinar iz Most, ki se je nekaj vsajal zaradi mlinov, prodanih za elektrarno, in se pritoževal, da so tuji delavci bolje plačani, nego domači.

Ker se ne oglasi noben več za besedo, pride do besede liberalni mestni kandidat prof. dr. Pestotnik, ki pravi, da je tudi on kmečki sin in da se mu smili njegov brat, ki je kmet, katerega osodo pa imajo sedaj klerikalci v rokah. Nato ponovi ob kratkem nekaj laži predgovornika in se vsede. Govoril je ta mestni kandidat tako tiho in nerazločno, da ga skoraj nikdo ni razumel — govoril je pač sam sebi.

Sedaj se je šlo za kandidate. Dr. Hočevar z Bleda, Lectar iz Radovljice in Ambrožič iz Ljubnega — vsi trije so odklonili to čast. Z velikim veseljem in zadovoljstvom pa sprejme kandidaturu kmečke kurije Jože Gogala, vulgo Oparnik iz Nove Vasi pri Lescah — star žandar brez kolajne in (zaslužnega) pokoja, zaradi svojih zmožnosti pa daleč okoli sloveč in znan pod dovtipnim imenom. Kmečki kandidat Gogala se sedaj dvigne s svojega sedeža, natakne samozavestno ščipalnik (cviker) na svoj doktorski nos in začne: „Možje, meni ni za čast, ampak za to, da bo kmet na boljem, delal bom za kmeta in za narodno stvar; preganjal bom farje kakor ščurke, ki so v starem zidovju; zahvalim se, možje, da mi zaupate, delal bom, kakor sem rekel, za vas, delal pa tudi za se, ker me poznate, da sem kmet.“

Na to so proglasili za kandidata splošne kurije strica Trebušnika iz Žirovnice, katerega pa ni bilo na shodu. Njemu kot birtu je bilo bolj za Martinovo, kakor za mandat, zato je ostal lepo doma. Misli si je: Če je liberalcem kaj za me, me bodo že postavili za kandidata, če sem tudi doma, saj Trebušnika že vsak otrok in vsak konj pozna. O proglašenju obeh kandidatov je nastalo ploskanje, čuli so se živijo-klici na kandidata, navdušenja je bilo toliko, da so na shodu

navzoči psi začeli tuliti, se med seboj klali in popadati. Tako se je med živijo-klici in tuljenjem psov končala ta liberalna komedija.

G. župan Žark, aranžer in duša tega liberalnega sestanka, je pa shod zamudil. Ne bomo preiskovali, kaj je bilo temu vzrok. Najbrž se je pa bal priti na shod, ker je slutil, da bo njegov prijatelj Gogala postavljen za kandidata, tisti Gogala, ki je neštetokrat vlačil Žarka po „Jutru“ in „Dnevu“ in drugih časopisih, klical revizorje iz Ljubljane in grom in strelo na Žarka in njegove občinske račune, oni Gogala, ki gleda Žarku vedno na prste in bi rajši danes kakor jutri mesto Žarka zasedel županski stolec v Lescah.

Žark je čutil, da je igral dvojno vlogo, ko je shod zamudil, zato se je pa na koncu shoda prav potuhnjeno približal Ribnikarju, segel mu prijazno v roko, ga objel in se mu na dolgo in široko opravičeval zaradi zamude. Pri tej blamaži je oče župan tako pozabil na svojo župansko mogočnost, da se je ponudil Ribnikarju celo za fijakarja. Ribnikar in njegov drug Pestotnik sta krog šeste ure zvečer zapuščala volilni lokal in se odpravljala v Radovljico, kjer se je imel vršiti še isti večer pri Lectarju strogo-zaupni liberalni sestanek. Žark se ponudi obema gospodoma za izvoščeka z besedami: „Bom pa jaz napregel in se peljem kar z Vama, da ne bom zamudil sestanka v Radovljici“. Ribnikar se je odpeljal s Pestotnikom v temni noči v Radovljico, na puku je pa prevzetno sedel oče Žark. Naj si dobro zapomni g. Žark, da:

„Oparnik, če pride na krmilo
Se Žarku slabo bo godilo;
Ušesa mu bo tak' navil,
Da bo Johančno — kri potil.“

Za spomin na shod so dali Ribnikar in njegovi tovariši svojim pristašem na dom več iztisov tiskanih liberalnih laži, namreč „pamflet“ na naše poslance pod naslovom: „Mi sami in samo mi!“

DOPISI.

V Predosljih se je 23. t. m. slavila Konstantinova slavnost v „Društvenem domu“. Na steni dvorane je visel kot simbol milanskega edikta iz l. 313. velik križ, posejan z lučkami. Pevci in pevke so pod organistovim vodstvom zapeli par ljubkih pesmi, g. prof. Fr. Rebol pa je razložil iz zgodovine pomen slavnosti in vsebino igre „Sveti Just“ v prevodu prof. dr. Debevca. Igra ima živahen dialog in lep jezik — tudi v prevodu. Justova borba s pagani je dovolj izražena, vendar nas simpatični njegov značaj ne zadovolji, ker se nam zdi preveč idealiziran. Dasi prištet med svetnike, vendar je bil človek na zemlji in kot tak bi moral tudi s slabostmi stremiti za svojim idealom, ne pa samo z nadnaravnimi pripomočki pobijati zlo. Druge osebe v igri so bolj naravne in zato so živahne in prikupne. Tako pa je igra tehnično dobra in se osobito odlikuje po izraziti

mu je povedala in prišle so ji solze v oči, ko je videla, kako se je zganil Šimen.

„Vidiš, Šimen,“ mu je govorila, „ni ti bila sojena, gruntarjeva hči je. — Boš pa drugo dobil, Šimen!“

Šimen ni odgovoril ničesar. Naslonil se je s komolcem ob mizo in bilo mu je, da bi zajokal naglas.

„Ustavljala se je,“ je pripovedovala mati dalje, „ko so ji pripeljali ženina, nazadnje se je pa le vdala, ker je bil bogat.“

Zasmilil se ji je sin, ko je sedel za mizo bled, žalosten, brez besede.

„Pisariti ti pa nisem hotela, da bi ne bil preveč žalosten. Saj bo kmalu domov prišel, sem si mislila, potem bo pa že Bog kako dal in preložil. — „Boš pa drugo dobil, Šimen —“ je ponavljala med solzami.

On pa si ni iskal drugega dekleta. Zatrj je vso svojo žalost, vso boleost, le globoko doli v srcu je še tlelo nepozabljeno — — Z vso ljubeznijo se je oklenil matere, ker je bila že stara, sključena in upognjena vsled truda in dela. — Njene roke so bile že koščene, dlani trde od žuljev.

Šel je zopet h Pergavu služiti. Gospodaril je že France. Tam je delal, kakor da bi bilo njegovo, trudil se je za Franceta kakor bi se trudil zase. Njegove močne in delavne roke so nadomestovale dva hlapca. Zraven pa je skrbel za mater, da si je odpočila na starost.

Med fante ni zahajal več in ni več pel z njimi. Le poslušal jih je in jih oddaleč gledal, kako so stali skupaj, visoki vsi, mladi, močni vsi. — Tako mu je izginila mladost.

Neke jeseni mu je umrla še mati.

Ko so mu opešale roke, ko je dal vse svoje moči Pergavovemu gruntu, ga France ni hotel odpustiti. „Do smrti si naš,“ mu je dejal, „kaj malega lahko še storiš, če hočeš.“

Tedaj si je izbral Šimen planino za tovarišico, njo, ki jo je ljubil že od mladih let. Gonil je živino gor in pasel. Samotno je posedal po skalah, se pogovarjal z ovcmi in se staral bolj in bolj. Le takrat ga je spreletela še mladost, kadar je videl svojo ljubico planino v solncu se kopajočo, kadar jo je objemala rožna zora, jo poljubovala in zagrinjala v svoje dolge, zlate lase, ali pa, kadar ji je od večerne strani podajala zarja svoje krvavordeče prste v slovo. Kadar so zapeli fantje doli pri kočah, se mu je orosilo oko, ko jih je poslušal, sedeč na skali, glavo oprto ob roko.

* * *

Napol odprte oči je imel Šimen, ko je tako sanjal; levo roko je imel naslonjeno na koleno in glavo oprto ob njo. Z desnico pa je držal ugasli vivček. Med trepalnicami sta mu trepetali dve solzi. — Potegnil je z roko preko čela, kakor da bi hotel izbrisati vse spomine. Glej, takole po planini je prešla njegova mladost, vsa tako lepa, vsa tako mila.

Tedaj se je zabliskalo po planini, da se je Šimen prestrašeno zgenil; nato je močno, votlo zabobnelo, da so se nalahno stresle skale, dre-majoče po planini.

Šimen je preplašen vstal, zgrabil za palico in bič. Čez planino so se vlekale temne, črne megle, krvav blisk se je izvil včasih iz njih, za njim se je potegnil grom čez nebo, ali pa je treščilo kam v skalo.

Hitro in nenadoma je pridrevila nevihta kakor navadno na planinah v vročih poletnih dneh. Živina je plašno begala semintja, ovce so boječje meketale.

„Ho-o-oj, ho-o-oj!“ so zategnjeno vpili pastirji po robih in zganjali z vrhov živino v staje.

„Ho-o-oj!“ je zavpil Šimen s trudnim glasom, zavihtel bič in zapodil živino navzdol. Ovce so se v gručah prerivale okrog njega, Šimen pa jih je pogovarjal in jih miril.

Megle so se spuščale na planino in jo ovijale kroginkrog; sipale so bliske in strele nanjo, trepetajočo.

Šimen je imel premočeno vso nedeljsko obleko, ko je prignal do staje in pozaprl živino v njo. Preletel je z očmi ovce, če se ni morebiti katera izgubila — in glej, male ovčke, njegove ljubljence ni nikjer.

„Ježeš, izgubil sem jo!“ se je prestrašil pastir, pograbil palico in stopil iz staje v nevihto.

Čezinčez je bila planina vsa v bliskih in strelah, dež ji je pral lice in temne, cunjaste

krščanski ideji, ki naj oživi naša srca ob Konstantinovi slavnosti. — Igralci so izvršili svoje naloge dobro, časih celo prav dobro. Just se je dobro zamislil v svojo vlogo, igral je z občutkom tako, da je pri tem časih premalo naravno odgovarjal drugim osebam. Sebastjan je bil tupatam preveč zamišljen, — najbrž v svojo lepo obleko. Peter nam je bil tako prikupen, da skoro nismo zapazili, kadar je posegel prehitro v pogovor. Prefekt je bil izboren, ječar klasičen v svoji obnaši, prosjak Agabij pa preskromen za svojo važno vlogo. Pretor je govoril brez modulacije glasu, centurij pa se nam je zdel preveč modern v njegovi krasni rimski vojaški obleki. Govorica v dialektu ne pristojata taki igri. Sicer pa vsa čast g. režiserju, ki je iz kmečkih fantov napravil tako izurjene igralce in ki je pri napravi krasnih kostumov spet pokazal svoj umetniški čut. Želim, da se pretresljiva igra priredi še na več odrih in da vzbudi krščansko zavest v srcih naše mladine. Igra se ponovi v nedeljo 30. novembra popoldne ob tretji uri.

Iz Hrastja. V nedeljo, dne 30. novembra t. l. bode v Hrastju shod „Kmečke zveze“ in sicer dopoldne ob 10. uri. Govorili bodo kandidati našega okraja. Marsikateri mož ima mogoče kako željo posvetovati se z gosp. poslanci, posebno glede vodovoda, ki se je ravno sedaj dovršil; sliši se več pritožb, zato možje vsi na shod.

Iz Tržiča. Tržiški socijalni demokratje se silno prizadevajo, da bi čem več glasov vjeli za nekega železničarja iz Kranjske Gore. Noben človek ga tu pri nas ne pozna. Ni ga še bilo niti blizu. Rdečkarji morajo smatrati tržiške volilce za silno neumne, ako mislijo, da bodo šli na dan volitve v ponedeljek mačka v žaklju kupit. Najbolj se prizadeva za nepoznanega čuvaja so drug Jožek, ki kar po hišah nosi posebne plakate. Če ima dovoljenje za to, je drugo vprašanje. Dobro bi bilo, ko bi se pristojna oblast malo pobrigala za tega vsiljivega možiča. Naš kandidat, ki se je osebno predstavil že večkrat na shodih, je g. Ivan Piber, župnik v Gorjah. Tega bomo volili v ponedeljek.

Iz Križev pri Tržiču. Liberalni konjski mešetar Kržišnik naj le pride k nam shod napravljati, bo že izvedel po čem so bolne kobile. Tudi naš tovarnar Smuk, ki plačuje 20 K obrtnega davka, bi bil rad kandidat. Delavce bi on imenitno zastopal. Ko je enkrat pri nas imel shod g. Pogačnik in povdarjal, da bo volilna pravica razširjena, je rekel Smuk: „Hlapec naj gre v štalo, delavec je za garanje, ne pa za volitev!“ Taki prijatelji delavnega ljudstva so liberalci. Zdaj se pa štulijo, kakor da bi bili oni pridobili delavcem volilno pravico. Smuk se dela tudi za dobrotnika revežev. Kakšen dobrotnik je, kaže ta-le slučaj. Revna družina stanuje v Pristavi na posestvu g. Ivana Primožiča. Hiša je pogorela in družina si je toliko izprosila, da je streho sama popravila in potem šla noter stanovat. Sprva ji je dovolil g. Smuk, ki je oskrbnik bajte, notri stanovati brezplačno, sedaj pa že kakih sedem let plačuje po pet K na mesec. G. Smuk pravi, da bajte ne more nič popravljati, ker mora vseh 60 K dati za davke. Bomo videli, če je to resnica.

Iz Kamne Gorice. Gasilno društvo in delavsko bralno društvo v Kamni Gorici priredita v petek, dne 5. decembra 1913 svoj običajni Miklavžev večer. Pričetek točno ob 1/2 8 zvečer.

megle so se vlekle po nji in jo zavijale v svoj, črni plašč.

Šimen se je uprl ob palico, da ga ni podrl veter, in šel med bliske in strele po svojo malo, ljubljeno ovčico. Zdaj pa zdaj je moral obstati in se skloniti, da je zdrevil vihar čezenj. Vsled dežja in meglja je razločeval komaj ped trde zemlje pred seboj. In tako je šel gor proti vrhu, se boril z nevihto in izgovarjal sveta imena Jezus—Marija, kadar je ovil krvav blisk planino. Lice mu je bilo blede, izprano od dežja, le skrb za ovčico je ležala na njem. Klobuk je izgubil v neurju in tako se je igral veter z njegovimi mokrimi in sivimi lasmi. Kroginkrog njega je treskalo po skalah, on pa je prisluškoval v tem šumu in gromu, če bi morebiti kje zaslišal bleketanje ovčino.

Prav pri vrhu je počinil za skalo, ker sta se mu šibili nogi in ker sta mu že omagovali roki. Od las mu je curkoma tekla dež, vsa obleka je bila premočena skozinsko. Ko je počinil, je zaslišal boječje bleketanje svoje male ovčice. Splazil se je nekoliko naprej, in glej pod veliko skalo je trepetala in se strahu tresla njegova ljubljanka.

„Oh, ubožica — da sem te le dobil!“

Dvignil jo je na ramo in se obrnil nazaj po planini. Ovčica mu je oblizovala mokro lice in se je tresla na njegovi rami, ker je treskalo in bobnelo kroginkrog.

„Vidiš, strela bi te lahko ubila, ako bi me ne bilo.“ Veter ga je potisnil nazaj, da bi bil padel vznak, ko bi se ne bil vjel ob palico.

Vstopnina 10 v, le otroci pod devetim letom so vstopnine prosti. K obilni udeležbi se vabijo starši in otroci.

Iz Lesca se nam piše: Lepega kandidata so postavili liberaci na shodu v Lescah v osebi Jožeta Gogale iz Nove Vasi. Še domačini mu ne zaupajo in ga ne marajo imeti v občinskem odboru, pa naj bi se zanj ogrevali deželnozborski volilci! To bi bilo pač bedasto!

Najnovejši šport z avtomobili. Dr. Hočevar, zdravnik na Bledu, je pred nedavnim časom napravil lov na pse z avtomobilom po Lescah in po okolici. Samo v Lescah je povozil en dan kar dva psa. Vzame naj za naprej konjača seboj na avtomobil, da mu bo sproti pobiral in pokopaval povožene pse!

Novice iz jeseniške doline:

Volilni shod. V nedeljo 23. t. m. popoldne je priredilo katoliško politično društvo za naše somišljenike javen shod v „Delavskem Domu“ na Savi. Državni poslanec g. vitez Pogačnik je poročal o položaju in razmerah v avstrijskem državnem zboru. — Za njim pa je govoril naš priljubljeni poslanec g. župnik Piber o zaslugah in delovanju S. L. S. za delavstvo in za naš narod. Naša stranka je izvojevala delavstvu pravico, da sme voliti poslance in občinske zastopnike; že samo s tem si je pridobila več zaslug za delavstvo nego vse druge stranke. — Domači g. župnik Skubic je na kratko omenil orožje klerikalne stranke, ki je pokazati in povedati ljudstvu resnico, da potem samo presodi, kdo da je njegov resnični prijatelj. Orožje liberalne stranke pa je laž, obrekovanje in podlo brezversko časopisje. Zato je želel, naj bi naše verno ljudstvo pri bodočih volitvah strlo zadnje stare kosti breznačelnemu liberalizmu. 1. in 9. december naj bi bil pogrebni dan za liberalizem!

Naši liberalci so si postavili „izvrstna“ kandidata za dež. zbor. Stric Trebušnik je dober za konjske kupčije, jed in pijačo; za drugo zanič. Gogala je pa upokojen orožnik. Taka dva moža bi bila zastopnika naših brihtnih Gorenjcev! — Trebušnik je sklical volilni shod preteklo nedeljo popoldne v neki gostilni v Mojstrani pri Dovjem. Ponavljal je liberalne litanije o „Završnici“ in tako naprej. Sprejel je kandidature le zato, ker je vedel, „da bo ljudstvo na njegovi strani in da uživa velik ugled.“ Prepričan je, da bo pri volitvah gotovo premagal g. poslanca Pibra. Če bo pa le padel — bo padlo veliko. Socijalno-demokratski kandidat Pintar, železniški uslužbenec na Jesenicah, je priredil prejšnjo nedeljo-shod na Vrbi. Dokazoval je, da klerikalci niso naredili čisto nič za ljudstvo in da bo on dober poslanec. Po shodu reče nekemu kmetu: „Vi bodete gotovo za me glasovali, kaj ne da.“ Kmet mu odgovori: „Tebe gotovo ne bom volil, ker preveč zabavljaš čez vero in duhovnike. Ako bi taki-le prišli do moči, bi koj vso vero odpravili.“

POLITIČNI PREGLED.

Iz delegacij. Grof Stüghk je naznanil, da se odredbe proti regnikolom v Trstu ne bodo izvajale z vso ostrošjo. Uradnikom, ki so italijanski državljani, bo mogoče dobiti avstrijsko državljanstvo, sploh se bo pa izvajanje odredb

„ — Jezus-Marija! — Teško bova živa prišla do staje. — Glej, še klobuk sem izgubil — praznični klobuk, ko sem šel po tebe. Veš, pa tako te — sladko ime Jezus—Marija — Jožef — tako te imam rad, da se ne bojim strel — samo, da sem tebe — sladko ime Je-e — —“

Okrog njiju se je raztegnil ogenj in v strašnem tresku je zamrla Šimnu beseda na ustnicah. Skala pa se je razklala in je začrnela od puha strele. — — — — —

Šla je nevihta čez planino in na nebu se je zopet prikazala jasnina. Sladko se je nasmejala planina solcu, na njenih prsih pa se je blestelo na milijone kapljic, da je bila podobna razkošni kraljičini iz devete dežele.

Proti večeru so našli pastirji Šimna. Ležal je vznak pri začrneli, razklani skali. Še mrtev je pritiskal k sebi ovčko, svojo ljubljanko. Od čela čez lice doli se mu je poznala črna lisa od strele in mrtva ovčica je imela od levega ušesa doli osmojeno volno.

Obraz pastirjev je bil miren. Le okrog ust se mu je poznala pomenljiva poteza. Izražalo se je v tisti potezi veliko razočaranje združeno z odpovedjo in zaničevanjem.

Tudi čez njegovo srce je šla nevihta in mu je vsekala rano ter mu umorila mlado, prelepo nado.

izjemoma odložilo. (Proti Slovanom vlada ni tako dobre volje.) Delegat dr. Kramar je izvajal, da bi Srbi ne bili segli po Macedoniji in bi ne bilo prišlo do druge balkanske vojne, ako bi ne bila Avstrija zaprla Srbom dohoda na Adrijo. Tako pa Srbije nismo za-se pridobili, Romunijo smo izgubili in glede Bolgarije je vprašanje, kaj pride. To vse delajo Madjari, katere Berchtold posluša.

Iz državnega zbora. Sprejet je davek na žganje. Od litra alkohola se bo davek zvišal za 50 vinarjev. Predlog, da bi tisti, ki kuhajo žganje doma, dobili polajšave, je padel. — Potem je prišlo na vrsto zvišanje osebne dohodnine za tiste, ki imajo nad 10.000 kron letnih dohodkov.

Cesar Franc Jožef bode obhajal dne 18. decembra 65 letnico vladanja, prestolonaslednik Franc Ferdinand pa 50 letnico življenja. Cesar bo tisti dan doživel 1003 mesecev. Častiljiva številka!

Aibanija dobi za vladarja protestantskega princa Wieda, katerega je potrdilo sedem držav.

Moskovski župan. V Moskvi je bil za župana izvoljen trgovec Katjor, predsednik finančnega odseka mestne dume. Ker je Katjor odločen katoličan, ga vlada gotovo ne bo potrdila za župana.

Pri Juarezu v Mehiki je bila bitka med zveznimi četami in mehikanskimi vstaši. Bitka je trajala osem ur. Zvezne čete so bile premagane.

Meščanski volilni odbor „Sloven. Ljudske Stranke“ v Kranju

toplo priporoča vsem našim volilcem, da naj za volitev deželnozborskega poslanca v ponedeljek, dne 1. decembra zapišejo na glasovnico:

Evgen Jarc,

državni poslanec v Ljubljani.

NOVIČAR.

Volilci! Pazite na to, da je vsak volilec, ki ni postavno zadržan, dolžan priti volit. Kdor se volitve ni udeležil, se mora tekom osmih dni pri c. kr. okr. glavarstvu ustno ali pismeno opravičiti, drugače bo kaznovan z globo od 1 do 50 kron. Ako bi komu tri dni pred volitvijo še ne bila dostavljena glasovnica, naj gre osebno po-njo k glavarstvu. Na volišče naj se vzame poleg popisane glasovnice tudi izkaznica, ki naj se po volitvi shrani.

Vsa čast poslancem S. L. S. „Slovenski Narod“ piše: „Država je sedaj v tako strašnih denarnih stiskah, kakor še nikoli. Vse blagajne so prazne, državni kredit je silno padel, samo z novimi posojili za vojaške namene si mora država pomagati. A glejte, ravno v teh časih, ko je država v največjih zadregah, pa se je (kranjskim) klerikalcem posrečilo, da so dosegli, česar prej niso mogli.“ — Ali ni to priznanje liberalcev častno za deželni odbor in g. dr. Lampeta? Liberalci so postali tako zmedeni, da sami pobijajo svoje pamflete o dolgovih dežele kranjske v tem času, ko je v dolgovih celo mogočna država, ki vedno naklada nove davke.

Kandidata dr. Trillerja najbolje opisujejo liberalci sami. Letos meseca junija je pisal „Dan“, da je dr. Triller politična ničla, da se skriva le za pleča drugih mož, da je nositelj brezobzirnega absolutizma in politični mrlič. Prav značilno označuje dr. Trillerja tudi ta-le stavek v „Dnevu“: „Dr. Triller je v napredni javnosti najbolj zoprna in najbolj osovražena oseba, ki ima na sebi toliko grehov, da za njim ne bo prav nihče zdihoval.“ — Ljubljancani, dr. Trillerja ne marajo. Tudi v Loki in Kranju ne bo prav nihče zdihoval za kandidatom, ki ima na sebi toliko grehov, da se zdi še celo liberalcem preveč.

„Žepni nožiček“ — kandidat! „Sava“ je letos 7. junija pisala o dr. Trillerju, da on nima lastnega mnenja, ampak se ta glasnik narodno-napredne stranke na odločilnem mestu sesede kot žepni nožiček. „Sava“ končuje članek proti dr. Trillerju tako: „Na vsak način pa se s takim postopanjem (kakor dela dr. Triller) vrše zelo nesrečne priprave za nove volitve. Pri takem vodstvu tudi najboljša armada ne more ničesar doseči.“ — In kdo je ta najboljša armada? To sta Pirc in Sajovic, ki bodeta prihodnje dni po Kranju od hiše do hiše ponujala kot trgovca — „žepni nožiček“.

Kandidat Dolenc ima dvojno barvo. V ponedeljek so imeli kranjski „samostojni“ kmetje v Kranju shod, s katerega so pa kmetje ven podili. Potem so postavili kot kandidata „samostojne kmečke stranke“ Franceta Dolenca iz Stare Loke. Zvečer so pa na shodu „napred-

nega meščanskega volilnega odbora" v Kranju čisti liberalci postavili za kandidata narodno-napredne stranke za splošno kurijo ravno istega Franca Dolenca. Tako skušajo naši liberalci preslepiti kmete s „samostojno“ kmečko stranko, ker vedo, da je liberalizem na tako slabem glasu, da se pod njegovo zastavo niti ne upajo iti v boj. Toda, če je kaka stranka na tako slabem glasu, da hodi na kmete v našemljeni obleki, je kmečka sodba ta, da spada taka stranka na gnoj.

Zborovanje zaupnikov S. L. S. v Gorici. Minoli teden se je zbralo nad 500 zaupnikov iz vse Goriške na zborovanje v Gorici. Govorili so na shodu: poslanca J. Fon in I. Rojec, župan Rejec, vikar Abram in dr. Česnik. Stranka se je na novo organizirala. Sklenil se je program, ki naj obsega staro temeljno načelo: „Vse za vero, dom, cesarja!“ V vodstvo stranke so bili izvoljeni: Vikar Abram, dekan Berlot, primarij dr. Breclj, župan Černic, poslanec Fon, trgovec Kopač, župan Kovačič, urednik Kremžar, župan Obiljubeč, poslanec Rojec, A. Špacapan in dekan Valentinčič. Izvolil se je tudi izvrševalni odbor, ki se bode izpopolnil z zastopniki političnih društev.

Znamenit shod pod zemljo. V otoški jami pri Postojni je imel zadnjo nedeljo shod kandidat dr. Marolt z Vrhnik. Po velikanski dvorani so se lesketali snežnobeli kapniki. Predsedoval je dobro obiskanemu shodu dekan Erzar. Dr. Marolt je povedal na shodu, da se kranjski liberalci družijo z nemškimi nacionalci, ki zadržajo koroške Slovence, in so od njih odvisni. S. L. S. pa dela za Slovence, ker dela za naše ljudstvo. Slovenski duhovnik je vodil naš narod; brez njega in brez vere bi bil narod že davno propadel. Na Francoskem so izgnali vero iz šole in zato propada država. — Ta izjava dr. Marolta bo liberalcem po Kranjskem gotovo zelo presedala.

Milan pl. Šuklje piše v „Slov. Narodu“ tako bahave članke o svoji osebi, da se kaj tako smešnega more tiskati samo v slovenskem liberalnem listu. Prepuščamo to stvar okusu „Narodove“ inteligence. Če pa Milan tudi vse ve, nekaj, kakor sam priznava, še vendar ne ve, ko piše (dne 25. t. m.) o svojem očetu: „Nisem si prav na jasnem, kaj da je imel v mislih g. F. pl. Šuklje, ko je v lanski svoji brošuri dejal mačku — falot“. Milan, ki dobro posnema svojega očeta, lahko vzame v roko program novomeške gimnazije za l. 1873/4. Tam najde članek, v katerem Fr. Šuklje vail na hrbet katoliški veri vse grozovitosti, največje gorje človeštva, verski fanatizem in nesrečne narode. O protireformaciji pravi profesor Franc Šuklje, da je bila kruta v svoji izpeljavi, tragična v svojem izidu, tako žalostna v svojih nasledkih, da je naklonila svojemu začetniku dolgotrajno energično sovraštvo omikanega sveta in da so se zastonj trudili apologetični zgodovinarji, da bi s prijaznejšimi barvami naslikali temno podobo drugega Ferdinanda. — Milan trdi v „Narodu“, da on ni potomec kraških baronov, ker mu ne kleca tenko koleno. Mi pa pravimo, da on ni potomec onega Šukljeja, ki je kot kranjski deželni glavar večkrat očitno molil katoliški „Confiteor“, ampak je potomec novomeškega profesorja Šukljeja, kri iz njegove tedanje krvi. Čez 40 let se ta kri zopet oglašja!

Socijalni demokratje hočejo na Gorenjskem kolikor mogoče veliko glasov vjeti pri bodočih volitvah za deželni zbor. Če se jim bo to posrečilo, je drugo vprašanje. Sicer vsiljujejo „Zarjo“ na vse pretege med volilce. Toda tudi to ne bo pomagalo rdeči, brezverski stranki, ki se je obesila kot delavska stranka na frak liberalnih škricev. Ta stranka še ni dosegla za delavstvo najmanjšega vspeha. Edino delo njeno obstoja v napadih na vero in duhovnike v prirejanju raznih plesov in veselic, pri katerih se popiva cele noči. Ni čuda, da so začeli pametni delavci spregledovati in popuščati to gnjilo stranko. Obračunajmo, volilci, 1. decembra z njo in pokažimo, da na Gorenjskem ni prostora za to brezversko, mednarodno rdečkarijo in da niso nič izdali vsi tisti letaki, ki so jih prav na cente razmetali po raznih vaseh, mestih in trgih. Proč z lažnjivo bando!

Ubogi učitelji! V „Učiteljski tiskarni“ v Ljubljani so včeraj celo noč tiskali. Natisnili so v eni noči tri številke „Dneva“; dve sta polni samih popravkov, poslanih od deželnega odbora. Teh številke s popravki niso poslali med ljudstvo, ker se boje, da bi ljudje izvedeli resnico. Tiskali sta se samo za deželni odbor. Staneta pa upravištvo „Dneva“ te dve številki več, kakor znaša ves skupček od prodane Johance. Liberalni učitelji so bili že izračunali, kako si bodo z Johanco plačo izboljšali. Sedaj se bodo pa pod nosom obrisali, ker je „Dan“ stopil pod kravo in blagajno lista izsesal. O deželni blagajni pa trdijo liberalni učitelji, da je itak prazna. Slabe bodo božične potice, zavite v „Dan“ št. 694 in 695!

21 liberalnih laži. Liberalnih laži je na tisoče, k ju liberalci sedaj pred volitvami prav satansko lažejo. Včeraj je „Slovenec“ prinesel 21 izvirno zavrženih najbolj debelih liberalnih laži, ki se tičejo delovanja kranjskega deželnega odbora. Tu je s številkami dokazano, kako libe-

ralci nesramno lažejo. Možje, berite oni članek v „Slovencu“, da bodele lahko liberalne lažnike pošteno počili!

Plakatarji. Naj izvedo kmetje kranjske okolice, kdo jim zidove maže z liberalnimi plakati. Včeraj so se odpeljali iz Kranja Potuškov Pepe, Sajovičev Stanko in Pirc, sin bivšega okrajnega glavarja, na kmete plakate popat. Vozil jih je Makso Fok, predsednik „Narodne čitalnice“ v Kranju. Poleg njega je sedel Potuškov Pepe.

«Sava» in Vatikan. „Sava“ se v zadnji številki norčuje iz „Gorenjca“, ki je poročal, da imajo framazoni v svojem programu, da treba Vatikan zasesti in sv. Očeta oropati svobode. „Sava“ hoče framazonske lumparije prikrievati pa ne bo šlo. Letos so framazoni v Rimu po vsem mestu dali pred volitvami nabiti plakate, v katerih sta bila stavka: „Cerkev in samostani so prave trdnjave reakcije proti svobodi in civilizaciji. Vsi protiklerikalni elementi naj se združijo, da se razdene najstrašnejša trdnjava reakcije.“ Kaj tako nesramnega je mogla framazonska druhal napopati po zidovih Rima le zato, ker jo je štutila roka velikega framazona, rimskega župana Nathana.

Korajža pa taka! Velikokrat se je že „Slov. Narod“ pobahal, da njemu za odgovornega urednika ni treba poslanca, ki bi ga štutil s svojo imuniteto preganjanja pred sodiščem, ker list prinaša vedno le čisto resnico. Kar naenkrat je pa „Narodovec“ ta korajža minula. Kranjski deželni odbor je namreč poslal „Narodu“ več uradnih popravkov. Ti popravki so pokazali, da „Narod“ večkrat laže. Radi tega so prišli liberalci v veliko zadrego. Da bi ravno sedaj pred volitvami vsi liberalci o tem zvedeli, kako „Narod“ laže — to ne sme biti! Zato so postavili drž. poslanca dr. Ravniharja za odgovornega urednika „Narodu“, da ne bo mogel biti „Narod“ kaznovan, ker ne bo prinesel popravkov. To je junaštvo! Pa še nekaj imenitnega. Prej je „Narod“ trdil, da je to nezakonito, ker je odgovorni urednik „Slovenca“ poslanec Gostinčar, češ, da ga večkrat ni v Ljubljani. Pri „Narodu“ je pa zdaj vse zakonito, četudi Ravnihar večkrat biva na Dunaju. „Narod“ se je toraj izmuznil. Smolo ima pa „Dan“. Pri „Dnevu“ Ravnihar ni hotel prevzeti uredništva. Ker drugega poslanca liberalci sploh nimajo, zato se je „Dan“ udal v svojo usodo in je prinesel popravke deželnega odbora, v katerih se pobijajo liberalne laži. To blamažo „Dneva“ bo dr. Lah, ki je študiral s pomočjo „Alojzijevišča“, torej s pomočjo duhovnikov, čez katere sedaj v zahvalo za prejete dobrote zabavlja, ovekovečil v verzih, kadar se bo naveličal Johance. To bo že naredil, saj verze delati ni tako težko, kakor napraviti državni izpit.

Einspielerjeva slavnost v Celovcu je bila veličastna narodna manifestacija, ki je dokazala, da koroški Slovenci še žive in da med njimi še živi stari katoliško-narodni Einspielerjev duh, katerega se zagrizeni nemški nacionalci in slovenski naprednjaki zelo boje. Poziv zastopnika „Slov. Maticice“ dr. Ilesiča, da naj bi koroški Slovenci revidirali svoj program, seveda v smislu kranjskih liberalcev, se je odločno odklonil. „Vse za vero, dom, cesarja!“ je zvenelo iz programa krasno uspeli slavnosti in z veselimi ploskanjem je bil sprejet jedrnat govor poslanca Grafenauerja in izvrstni govor dr. Medveda iz Maribora, ki sta proslavljala duhovnika Einspielerja. Dr. Ilesič je lahko dobil vtis, da je ljubljanska liberalna gonja proti duhovščini narodu v škodo in da bi zlasti koroški Slovenci kmalu izmrli, ako bi ondotna duhovščina, ki edina vzdržuje narodno organizacijo, morala pred liberalci pobegniti od dela.

Kranjski vodovod. Glede vodovodnega monterja g. Frene nam prihajajo dopisi, da ta mož nastopa preveč oblastno, včasih celo surovo. Podrobnosti za sedaj ne bomo objavljali, ampak povemo to-le: G. Freno je nastavilo kranjsko mestno županstvo. Za vodovod pa velja pravilnik, ki ga ima v roki vodovodni odbor, v katerem imajo večino zastopniki kmečkih občin. Ta odbor sklepa o splošnem gospodarstvu z vodovodom in lahko sklepa tudi o tem, če se sme kaj vode iz vodovoda rabiti za pranje. Odbor sme tudi uvesti disciplinarno preiskavo proti nastavljenju, ki je sicer podložen mestnemu županu, vendar pa dolžan tudi proti kmetom obnašati se trezno in dostojno.

Zborovanje podružnice „Slov. Zveze“ za Gorenjsko. Dne 19. t. m. je zborovalo učiteljstvo, združeno v podružnici „Slov. Zveze“ za Gorenjsko, v prijazni Radovljici. Udeležba je bila naravnost častna. Bilo nas je 41 učiteljstva ter 12 duhovnikov. Zborovanje so s svojo navzočnostjo počastili kar trije člani c. kr. okr. šolskega sveta radovljiškega in sicer: prečastiti g. kanonik in dekan I. Novak; podpredsednik drž. zbornice vitez Pogačnik, oba živahno pozdravljena od zborovalcev, ki sta v lepih besedah odzdravila zbranemu učiteljstvu, ter jeseniški č. g. župnik A. Skubic. Zborovanju je prisostoval tudi mošenjski g. župan Resman. Po uvodnih besedah predsednika tov. Petriča je sledil zanimiv referat: „Disciplina podpira pazljivost in obratno.“ Referiral je tovariš nadučitelj Petrič iz Naklega, ki je prav

dobro rešil svojo nalogo. Izmed samostalnih predlogov je omeniti zlasti onega č. g. župnika in pisatelja Fr. Pokorna iz Besnice, da naj se vzbudi med našimi učiteljicami malo več zanimanja za kuhinjsko umetnost. Hvaležni smo č. g. župniku tudi za dobro šaljivko. Kraj prihodnjega zborovanja se določi Škofja Loka. Čas se bo pravočasno naznanil. Slomškar.

Miklavžev večer bo letos v „Ljudskem Domu“ v Kranju dne 5. decembra ob 6. uri zvečer z zanimivim vsprejemom. Darovi se odajajo pri gospej Lukman-ovi.

Petnajst let teške ječe je dobil od porotnega sodišča v Ljubljani Janez Pivk iz Oslice, ki je zavratno s sekuro umoril Marijano Krajnik v Zmencu pri Loki.

G. Franc Novak, učitelj Glasbene Matice v Kranju, je ta mesec naredil v Pragi izpit v violini, petju, harmoniji, muzikalni zgodovini, muzikalni formi, pedagogiki in didaktiki ter je sedaj upravičen poučevati na vseh srednjih in visokih šolah.

Tečaj podkavske šole v Ljubljani se bo pričel 1. januarja 1914. Prošnje se vlagajo do 15. decembra. Tečaj bo trajal do 1. julija 1914. Revni učenci dobe podporo. Kdor misli iti v to šolo, naj piše našemu uredništvu in bo dobil natančna pojasnila o vsprejemu.

Razpis učiteljskih služb. V kranjskem šolskem okraju se v stalno nameščenje razpisuje naslednja učna mesta: 1. mesto nadučitelja na dvorazredni ljudski šoli v Podbrzjah, 2. mesto učitelja in šolskega voditelja na enorazredni ljudski šoli v Olševku (ki se pričetkom šolskega leta 1914/15 razširi na 2 razreda), 3. mesto učitelja in šolskega voditelja na enorazrednih ljudskih šolah v Bukovšici in v Retečah in 4. učno mesto na trirazredni ljudski šoli v Cerkljah. Redno opremljene prošnje je predpisanim službenim potom vložiti pri podpisnem c. kr. okrajnem šolskem svetu do 20. decembra 1913. Prosilci, ki v kranjski javni učiteljski službi še niso stalno nameščeni, morajo z državnozdravniškim izpričevalom dokazati, da so telesno popolnoma sposobni za šolsko službo. — C. kr. okrajni šolski svet v Kranju, dne 29. novembra 1913.

Kaj je konjska smrkavost? Pri vseh slučajih smrkavosti, kateri so se v tekočem letu v kranjskem polit. okraju uradno dognali, niti eden posestnik smrkavih konj ni smrkavosti oziroma suma taiste naznanil, kakor je to v zmislu § 17. zakona o živinskih kugah predpisano, in se je ravno zaradi tega smrkavost znatno zatrosila in razširila. Dotični posestniki so se vsi opravičevali s tem, da smrkavosti niso spoznali. Zaraditega se tem potom podučijo posestniki konj o smrkavosti in njenih znakih. Smrkavost je nalezljiva bolezen, ki se loti samo kopitarjev. Navadno je dolgotrajna in poteka počasi. Po njenem sedežu razločujemo nosno, kužno in pljučno smrkavost. Največkrat opažamo nosno smrkavost. Ta ima svoj sedež v nosni sluznici in sledeča znamenja: 1. iz nosnic se cedi v začetku redka, sluznata — pozneje gosta gnojna tekočina, ki teče navadno samo iz ene nosnice in je včasih pomešana s krvjo; 2. medčelustne zleze postanejo debelejšje, trde, neboleče, s sosesčino zrastle, in sicer na tisti strani, na kateri se cedi iz nosa; 3. na nosni sluznici, posebno na mednosni steni, se napravijo mali trdi mozolčki, iz katerih se razvijejo ulesi z oglodanim robom in mastnim dnom. Te izpremembe, če so blizu vhoda nosnic, zapazimo že z očesom, če so pa višje, jih lahko otipamo s prstom. Pri pljučni smrkavosti konj čimdalje težje diha, ima suh, otel kašelj in polagoma hujša: Znamenja kužne smrkavosti so male, okrogle, kakor lešnik ali oreh debele bule, ki se prikažejo na različnih mestih života. Te bule se kmalo ognoje in izpremene v ulese z vzvišenim in oglodanim robom in špehastim dnom. Večkrat se naredijo nad bulami in ulesi molku podobni trdi vozli. Pogostoma tudi otečejo zleze na prsih in v dimljah. Včasih se pokaže na eni ali drugi nogi razširjena močna oteklina, na kateri se naredijo gori popisani vozli, buli, oziroma ulesi. Že samo eno teh znamenj, če se najde na konju, ga dela smrkavosti sumljivega; a če se zapazi ob enem več navedenih znamenj, ni več dvoma, da je konj smrkav. Ne glede na ta znamenja izgledajo smrkavi konji v začetku kot zdravi, so veseli, radi žrejo, imajo gladko svitlo dlako ter so dobro rejeni. Smrkavost je neozdravljiva. Preide tudi na človeka in, ako si jo je nalezel, je za njega gotovo smrtonosna. V zmislu § 17. zakona o živinskih kugah je dolžnost vsakega posestnika konj, da takoj, kakor hitro zapazi pri svojem konju sum smrkavosti ali celo smrkavost, to naznani svojemu županu. Ako bode vsaki posestnik konj to svojo dolžnost natanko in vestno izpolnjeval, se bode kmalu ta za konje in ljudi zelo nevarna kuga zatrla. Pravočasno naznanilo pa ima za posestnike konj še drugo koristno stran. V zmislu § 51 imenovanega zakona plača država za vsakega pobitega smrkavega konja dve tretjini navadne vrednosti, to pa v zmislu § 53 večkrat imenovanega zakona le tedaj, če je posestnik bolezen pravočasno (precej) naznanil.

Strežniška šola z internatom se bo vsled sklepa deželnega zbora ustanovila v Ljubljani. V internat se bo sprejelo 10 gojenk iz Kranjske in po eno gojenko iz sosednjih dežel, ako bodeta vlada in dotična dežela plačevali oskrbne stroške. Internat za Kranjce bode brezplačen za tiste gojenke, ki se bodo zavezale izpolniti nekatere pogoje.

Kdaj sme kmet živino doma klati? V nekaterih listih se je razširjal pouk, da smejo kmetje živino, ki so jo doma pridelali, pobiti in meso na drobno prodati. Proti temu so se pritožili mesarji na oblastav. Češ, da s tem trpi njihova rokodelska obrt. C. kr. okr. glavarstvo v Kranju je tedaj izdalo na županstva pojasnilo, kdaj sme kmet živino doma zaklati. Glavarstvo pravi, da se sme to zgoditi le izjemoma, v slučaju splošne stiske, če n. pr. pomanjkuje klaje, ne pa redno, da bi živinorejci se domenili in po vrsti klali ter meso med seboj prodajali, in da zlasti ne sme županstvo odpreti nobene šupe kot skupno klavnico. Nejasna je po našem mnenju v obrtnem redu točka, kdaj je smatrati pri živinorejcih klanje doma zrejene živine kot kmetijski stranski obrt in kdaj nastopi takozvana splošna stiska. Mesarji živino že leto in dan pod vsako ceno kupujejo, meso pa drago prodajajo, tako da vsled tega živinorejec ne more izhajati. Sedaj imamo v resnici po celi deželi to splošno stisko. Vprašanje je dalje, zakaj bi živinorejci ne smeli imeti skupne šupe, kjer bi živino pobijali, in bi jo morali pobijati le vsak v svoji šupi. O teh vprašanjih naj razmišljajo naši poslanci, ki se brigajo za stiske kmeta in meščana.

Pribita resnica je, da vsak naročnik turške srečke mora zadeti! V srečnem slučaju znaša dobitok 400.000 ali 200.000 zlatih frankov, v manj ugodnem slučaju 30.000, 10.000, 4000 frankov itd., v najneugodnejšem pa mora zadeti vsaj 400 frankov. Za turško srečko, koje prihoduje zrebanje se vrši 1. decembra t. l., izdan denar torej nikakor ni izgubljen, kakor na primer po brezvspešni igri v loteriji, marveč tvori varno naloženo glavnico, ki se zvišuje z vedno naraščajočo vrednostjo turških srečk. Prav posebne in velike važnosti pa je, da naročnik turške srečke že po vplačilu prvega obroka zadobi izključno pravico do dobitkov in da po odplačilu kupnine brez vsakega nadaljnjega vplačevanja igra toliko časa naprej, dokler ne zadene. In enkrat mora zadeti! Da je vsakomur, kdor hoče svojo srečo poskusiti s srečko, omogočeno, nabaviti si v ta namen najboljšo turško srečko, določili so se mesečni obroki na samo 4 krome 75 vinarjev. Kdor pa hoče plačevati mesečno po 6 kron, dobi poleg turške srečke še izborno srečko italijanskega rudarstva, tako da ima potem na leto desetkrat upanje na glavne in druge lepe večje dobitke. Naročila sprejemajo in pojasnila dajejo za „Slovensko Stražo“ g. Valentin Urbančič, Ljubljana, in vsi njeni sotrudniki po deželi. Naročajte le po posredovanju „Slovenske Straže“, ki je v zvezi z mogočno slovansko krščansko banko s polno vplačano delniško glavnico 40 milijonov kron, pri kateri se ni bati zgube in neprilike!

Priporočilo. Tvrdba R. Wolf, Magdeburg-Buckau, ustanoviteljica gradnje vročeparnih lokomobil, je dosegla na letošnjih mednarodnih razstavah zopet različnih, ugleda vrednih uspehov. Tako je prejela tvrdba R. Wolf za svojo veliko vročeparno pripojno lokomobilo z najnovejšim, patentovanim R. W. V. krmilom kakor na Dunaju v Jadranski razstavi tako tudi v Lipskem v razstavi graditeljske stroke, najvišja odlikovanje, zlato kolajno in kralj. saksonsko državno ceno. V Komotovu, Češko, dosegla je tvrdba R. Wolf za svoje vročeparne lokomile in mlatilne stroje dve najvišji odlikovanji in sicer zlato kolajno s posebnim priznanjem in srebrno državno ceno. Reference angleških tvrdk so na razpolago.

Na tedenski semenj v Kranju dne 24. novembra je bilo prigianih:

domače govede	152	za pitane vole	84 v
bosenske	—	za srednje pitane vole 78—80	
hrvaške	—	za nepitane vole	70—72
telet	6	za teleta	1—
domačih prašičev 30	—	za pitane prašiče	1-16 K
hrvaških	—	za prašiče za rejo	0—
domačih koz	—	za bosensko goved	0—
domačih ovac	—	za domače ovce	0—
Za 100 kg:			
pšeniče	22—	K detelja	1-60 K
rži	21—	seno	7—
ječmen	18—	pšenična moka	kg 0-36
oves	16—	kaša	0-34
koruza	19—	ješprenj	0-30
ajda	21—	maslo	2-80
proso	20—	jajce	0-10
krompir	4—	drva (trda) (klafta)	15—
fižol (rdeč)	28—	drva (mehka)	10—
koks	30—		

Godovi prih. tedna. Nedelja (30.) sv. Andrej, ap.; ponedeljek (1.) sv. Natalija; torék (2.) sv. Pavlina; sredo (3.) sv. Frančišek Ks.; četrtek (4.) sv. Barbara. d.; petek (5.) sv. Saba, op.; sobota (6.) sv. Miklavž, šk.

Loterijske številke. Gradec, 19. novembra 19, 16, 84, 51, 28.

RAZNOTEROSTI.

Socijalno-demokratski paradiz je na Francoskem. Tu gospodarijo socialisti in njihovi prijatelji prostozidarji. Človek bi mislil, da bo v tej rdeči republiki res pravcati paradiz. Saj takega obetajo rdečkarji po svojih časnikih in pravijo, da bo tam, kjer bodo zmagali. Ravno te dni pa je neki avstrijski list odprl nekoliko zaveso tega raja. Povedal je, da se na Francoskem delavstvu zelo slabo godi, da jim rdeči mogotci niti tega ne izplačajo, kar so mu obljubili. Delavske plače so silno slabe in pičle, delavstvo mora pri nekaterih podjetjih delati, ne kakor pri nas, po deset ur, temveč po 12, 13, da celo po petnajst ur. Pogodbe delavstva s podjetniki nimajo nikake veljave pred sodišči. Najslabše se godi v tem oziru kovinarskim delavcem. Tako poroča glasilo avstrijskih kovinarskih delavcev, ki je v rokah rdečkarjev, ki svare avstrijske delavce pred izselitvijo na Francosko. Ti bratci se pač najbolje poznajo med seboj.

Velika nesreča v Gorici. Zadnji petek popoldne se je v Gorici zgodila velika nesreča. V prodajalno orožja g. Sauniga na Kornu je prišel nekdo kupiti revolver. Pri pregledovanju je vtaknil v cevko tudi eno patrono. Mož pa ni kupil ničesar in je odšel. Fant, ki se uči puškarsstva, se je nato igral z revolverjem. Naenkrat se revolver sproži in krogla zadene blagajničarko Humar v prsi. Dekle gre izza pisalne mize v delavnico. Tu zakliče „Moj Bog!“, iz ust ji privre kri in zgrudi so na tla. V malo trenutkih je bila mrtva. Krogla ji je predrla dušnik in srce.

Oče zagnal svoja otroka v peč. Iz Gorice poročajo: Pek Rivolli v Gorani je vkladal kruh v peč. Med delom sta se igrala poleg njega njegova otroka petletni sin in triletna hčerka. Med igro sta stopila otroka večkrat na tisto desko, na kateri je imel Rivolli pečivo. Rivolli je otroka večkrat zavrnil, toda brez uspeha. Ko sta otroka ponovno zopet stopila na desko in pohodila nekaj peciva, je zgrabila očeta taka jeza, da je pograbil oba otroka in ju vrigel v razbeljeno peč. Otroka sta popolnoma zgorela. Nesrečni oče je pobegnil.

Regnikoli v Trstu so še vedno avstrijski vladi punčica v očesu. Govori se o zadoščenju, katero morajo dobiti regnikoli zaradi tega, ker so bili razžaljeni po namestniškem ukazu. Zadnje dni je dala vlada neki regnikolski, tvrdki zgradbo velikega skladišča pri Sv. Andreju v Trstu za 1 milijon 200.000 kron.

Pred 100 leti je bil rojen v Radomeščaku pri Ljutomeru slavni jezikoslovec Franc Miklošič. Umrli je kot ces. tajni svetnik na Dunaju 7. marca 1891. Znal je 15 jezikov. Silno veliko je storil za razvoj slovenskega jezika. Slava njegovemu spominu!

Strupene klobase. V Stuttgartu so oboleli 104 vojaki, ker so jedli zastrupljene klobase.

Ali postanejo Bolgari katoličani? Za zvezo z Rimom pišeta bolgarska lista „Dnevnik“ in „Večerna pošta“. Dne 2. t. m. je velik shod v Sofiji sklenil, da naj se po vsi Bolgariji napravljajo štodi za katoličanstvo. Vender vse to gibanje ni čisto versko, ampak je bolj prilično. Ost je obrnjena proti Rusiji, ki noče Srbije in Grčije prisiliti, da naj dopustita povrnitev bolgarskih škofov in učiteljev v Makedonijo. Pa četudi je ta zadeva bolj politična, četudi Bolgari menijo, da bodo njihovi rojaki v Makedoniji lože ohranili svojo narodnost, ko jih bodo po prestopu v katoličanstvo s svojim vplivom podpirali katoliški svet, se vendar lahko reče, da pride iz tega gibanja za čisto katoliško stvar nekaj dobrega vspeha. Bolgarom ne bode katoliška vera tuja, je ne bodo sovražili, ampak se bodo spomnili, da so bili pred 1000 leti tudi le vsled politike od Rima odtrgani.

Pošta po zraku. Poštna uprava na Francoskem je uvedla redni zrakoplovni poštni promet z aeroplani med Parizom in Nizzo.

Zvonovi iz Ljubljane v Ameriki. Slovenska cerkev sv. Cirila in Metoda v Sheboyganu, Wis. je naročila v Ljubljani tri zvonove, ki jih je blagoslovil nadškof Messmer. Ta cerkev je edina, ki ima zvonove iz domovine. Farani bodo tedaj v tujini poslušali glas „domačih“ zvonov.

Vihar v Sev. Ameriki. V sredi novembra je divjal v državi Ohio (Ohaj) velik vihar, posebno po tam ležečih „Velikih jezerih“, po katerih vozijo parniki. Potopilo se je okrog 30 ladij in parnikov, ž njimi vred se je potopilo 275 ljudi. Škode na izgubljenih ladjah bo 275.000.000 kron.

Usoda lahkomišne Slovenke. V Novem Jorku se je neka Slovenka seznanila z nekim Grkom, ki jo je zapeljal. Sedaj, ko je povila otroka, jo je pa zapustil. Ameriška oblast jo je pa poslala nazaj domov. — Stariši, ne puščajte deklet v Ameriko, ko doma lahko dobe delo!

Kaditi prepovedano. Na Japonskem je izšla nova postava, da mladina pod 20. letom ne sme kaditi tobaka. Če zasačijo fanta, da kadi, plačajo stariši globo, če ga še enkrat zasačijo, ga pa zapro.

Državni stroški. L. 1850. je imela avstrijska monarhija 538 milijonov kron stroškov, leta 1910. pa 4631 milijonov kron.

Kuharji. Na Norveškem imajo tečaj, v katerem se dekleta uče kuhanja. Lani se je priglasilo za tečaj tudi 58 fantov.

Knjigoveznica „Tiskovnega društva“ v Kranju (v škofiji)

se priporoča v vezavo vsakovrstnih šolskih knjig v trpežni vezavi. Posebno solidno in ceno vezanje knjig za šolske, ljudske in zasebne knjižnice ter čitalnice. Vezanje raznih zapisnikov, hranilnih in drugih knjižic ter izvrševanje vseh raznih del, ki spadajo v knjižgoveško stroko.

NOVEJŠE VESTI.

Dunaj, 27. novembra. Glasovi, da se kralj Ferdinand ne bo več vrnil na Bolgarsko, niso resnični, pač pa je res, da med tistimi Bolgari, ki so Rusiji prijazni, proti njemu močno vre.

Dunaj, 27. novembra. Dosegel se je sporazum med Rusini in Poljaki. Sedaj bo sklican gališki deželni zbor, ki bo obdelal volilno reformo, in potem se bo pred prazniki nadaljevalo posvetovanje o finančnem načrtu v državnem zboru.

Zagreb, 27. novembra. Grof Tisza je v ogrski zbornici naznanil, da bo baron Skerlec v kratkem imenovan za hrvaškega bana. Hrvati pa niso veseli, ker bodo le pod težkimi pogoji dobili zopet ustavo. Hrvaška bo izgubila finančno samostojnost in tako jo bo Ogrska še lože gospodarsko izrabljala.

DRUŠTVA.

Katoliško slov. izobraževalno društvo sv. Jožefa v Trziču vabi k predstavi v nedeljo 30. novembra ob pol osmih zvečer. Igrala se bo hrvaška narodna igra „Graničarji“. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Katol. delavsko društvo na Jesenicah priredi v nedeljo 30. novembra v Delavskem domu ob pol 8. uri zvečer igrokaz: „Kapelica na Gori“. Pri predstavi sodeluje društveni orkester. — V petek 5. decembra bo pa istotam Miklavžev večer, začetek ob pol 8. uri zvečer. — V ponedeljek 8. decembra se priredita dve igri: „Luknja v namiznem prtu“ in „Skrivnostna zaroka“. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Sodeluje društveni orkester. Vstopnina navadna.

Blaž Potočnikova čitalnica v Št. Vidu nad Ljubljano ujudno vabi na Miklavžev večer, ki se vrši v petek 5. dec. ob pol osmih zvečer. Vstopnina 2 K za osebo. Oseba pa, ki spremlja otroke, plača samo 1 K. Otroci do 12. leta vstopnine prosti.

Kat. izobražev. društvo na Bohinjski Bistri priredi v nedeljo 7. decembra v dvorani hotela „Pošta“ (pri gosp. Pibru). Na vspredu je burka: „Prepirljiva sosedja, ali boljše je kratka sprava kot dolga pravda“ in žaloigra „Vestalka“. Začetek ob 3. uri popoldne.

Poučni del.

Pravila za življenje. Profesor Patrick pravi: Ako nočeš biti nervozen, se drži v življenju teh pravil: „Živi s pametjo, imej cilj v svojem življenju in delovanju, v času malo poigraj, ne hrepeni po tem, česar ne moreš doseči, ne bodi žalosten zaradi tega, česar ne moreš spremeniti, ne brigaj se za malenkosti, ne želi biti preučen in prebogat, ne misli, da se svet okoli tebe suče, ljubi Boga kakor samega sebe.“

Zimska obleka. Prav je, če se človek utrdi proti mrazu, ko nastopa zima. Nekateri si dolgo ne dajo kuriti sobe in nalašč do trde zime ne oblečejo gorke suknje. Posebno mladina, ki ima dovolj telesne gorkote, naj se ta čas utrjuje. Paziti pa treba, da se ne premraziš in ne stakneš revmatizma. Zlasti starejši ljudje in taki, ki se malo gibljejo na zraku, naj ne bodo predrzni. Napačno je mnenje, da je obleka, ki se tesno prijema života, bolj gorka, kakor ohlapna. Malo zraka med obleko in životom mora biti, da se telesna gorkota in zunanji mraz pravilno izmenjavata.

Zoper bolezn v grlu je koristno grgranje z nekoliko slano vodo. Treba že otroke navaditi na to grgranje.

Mrzle kopeli za noge so jako koristne ne le tistim, ki jih noge bole, ampak tudi zdravim ljudem, da si zdravje vtrdijo. Vsak večer si prinesi k postelji škafr mrzle vode in nekaj minut staj v vodi, preden greš v posteljo. Še boljše je če z nogami ceptaš, kakor bi po vodi hodil. Taka kopelj odpravi zaleganje krvi v glavo in nam ozdravlja noge, če so otekle. Noge si potem z ostro cunjjo dobro izdrgni, ako pa greš

precej v posteljo, jih niti osušiti ni treba. Še celo starim ljudem taka kopel ni brez koristi.

Korist pijače. Ali naj pijemo vodo med obedom? Debeluhari se boje vsake pijače, juhe, vode in alkoholnih pijač, ker pijača med obedom dela človeka še bolj debelega. Nekateri pa menijo, da se voda med obedom sploh ne sme piti, češ, da se želodčni sok preveč razredči in prebava vsled tega trpi. To pa ni resnica. Nasprotno zatrjujejo nekateri zdravniki, da je prebavna moč slin večja, ako se slina zmeša z vodo. To velja posebno o trdi vodi. Voda koristi tudi s tem, da pomaga raztopiti ogljene hidrate, katerih je največ v moki in pecivu. Ako tedaj piješ vodo med obedom, prav storiš, samo ne pij je preveč, pa tudi ne premrzle, da si zob in želodca ne pokvariš — Ali smemo piti vino. Malo ga je dobro, če ga pa piješ kaj več, ti gotovo škoduje. Zmerno uživanje vina hvalijo zdravniki, kakor prof. Gruber v Berlinu, dr. Sellier, dr. Laborde, dr. Monin, dr. Arnold, dr. Proust, dr. Pick na Dunaju. Ti zdravniki trdijo, da vino uničuje mikrobo, kolere in trebušne vročnice, da ima v sebi nekaj soli, važnih za prebavanje in redilnih, da utrjuje živčevje in pomlaja moči. Dr. Isenbart je izračunal, da srednja starost večjih pijancev znaša 53 let, malih pijancev 57 let, zmernih pivcev 63 let, abstinentov pa le 51 let. Da so ti podatki neresnični bo dokazala „Zlata doba“.

SLOVSTVO.

Junaštvo in zvestoba. Zgodovinski roman iz časov francoske revolucije. Nemško spisal Jos. Spillmann S. I. Poslovenil * * *. Založilo „Kat. tisk. društvo“ v Gorici. Cena vez. 4 K, broš. 3 K. Strani 362, velikost osm. — Spillmann je v kat. nemških krogih znana pisateljska osebnost in je tudi Slovincem že znan po celi vrsti mladinskih spisov. Njegovo največje delo je roman „Junaštvo in zvestoba“, kjer opisuje pesnik zgodbe švicarskega oficirja v Parizu za dobe prekurzijskih strahovitosti. Roman, vseskozi živahno in zanimivo pisan v „jaz“ obliki, je močan protitež tendencioznim romanom iz iste dobe a la Dumas, in je prevod zato nujen vpricho naraščajočih in množičnih se slovenskih prevodov izmed omenjenih od cerkve prepovedanih del. Prevod, ki je potekel iz rok g. župnega uprav. Rejca, je točen in zelo vester in komentiran. Šolskim in ljudskim knjižnicam je delo kar najkrepkeje priporočati. — V Schwentnerjevem katalogu najdem sicer — mimogrede povedano — že neki starejši prevod istega dela, kar naj se v prihodnje pri izboranju del upošteva in izdaja še neprevedena dela, morda iz Colome (Malenkosti) ali Sheehan-a (Moj novi kaplan itd.) dr. P.

In še enkrat „Prababica“. Če ne bi govorilo iz Koblerjevega članka v „Zori“ XX 2. nekaj prav podčrtane zlovoje nad „Gorenjcem“, kot „političnem časopisku“, nadaje o „Gor.“ replikah k „Prababici“ ko „taktiki, ki žali kat. nar. sij, in sistematičnem razdiranju duhov,“ ne bi, vsaj jaz za svojo osebo, odgovarjal več. Če se odgovorim, odgovorim, da ne ostane na meni madež rezonersiva, kakoršno očita „Zora“ c. listu „Gorenjcu“ in menda tudi meni, če prav brem med vesticami. Stališče glede uprizorjene „Prababice“, ki sem ga takoj od začetka zavzel, je to, da igre ne gre brez vsakega vvodnega komentarja uprizarjati v Kršč. Lj. domu. Dolžnost uprizoriteljev je bila, opozoriti vvodoma občinstvo na kvaliteto igre. Tega niso storili. Stori sem to jaz post festum v obliki kratke ocene v „G.“, ker sem tisti čas sploh beležil na enak način vsako enako prireditve v Lj. D. S tem, da sem tedaj delo označil za nevzgojno in nekaj madež v našem kršč. izobr. društvu, sem si bil vseskozi konsekventen s svojim šolskim poklicom, kjer res igro čitam — studii causa — ali ne brez prav izrečno z „G.“ soglašujočega povdarka v etičnih hibah igre.

Očitkov in dokazov, da je „Prab.“ vzgojno delo, da ni protikrščanske misli v njej, nego celo, kakor zdaj g. K. trdi, da je igra krščansko vzgojna, seveda nisem prenesel in jih tudi zdaj ne. Seveda, če g. Koblar tako pojmuje Sv. pismo, da v Tolstojemem zmislu iztrga iz Razodetja stavek, da Bog kaznuje grehe očetov na sinovih do četrtega rodu, ne da bi g. K. obenem navedel še eno drugo mesto iz Sv. pisma, kjer prerok (Eceh. 18) omenj. gor. stavek krščansko jasno tolmači in precizira, potem se ne čudim, da mu je „Prababica“ vzgojna. In še rahlo, maliciozno mi opočita g. K. Ibsena, kako da bi jaz prišel v slučaju uprizoritve Ibs. dram, sam seboj v nasprotje! Če bi igrali gg. Strahove, hočem kar naprej povedati, to-le bi zapisal v „Gorenjcu“: Oswald zori norosti. Čemu? Radi očetove razuzdanosti! Grehi očetov etc. — torej brez krivde? Ne! Jaz kot kristjan in katolik razumem tragiko Oswaldovo, tako, da je podedovana fizična hiba sinova kazn za njegove lastne grehe, nečistost, materializem in nevero. Vse to vidim jaz v Ibsenu, ki je kakor solnce veljam in mladeniškim delom Grillparzerja, ki operira s problemom in je treba le globoko seči in vidiš veleum, ki genialno uč. resnico, dočim operira Grillp. s slučajnostjo bodalca in odurno plitvo koncepcijo. Vraga, ali ne

ve gledalec od prvega hipa in ne še-le v zadnji sceni, da je mati Jaromirjeva sestra, vidit ergo amorem cufus nomen incestus, zavest negotove zavednosti, ki ne vzgaja, nego draži živce. Je razlika med Ibsenom in dramatikom „Effekthascherei“ mladega Grillparzerja.

„Ali naj po teh zadnjih stavkih še „Pavli“ govorim, o tisti popravljeni Pavli, ko je občinstvo gledalo oduren škandal nepoetično v igro potisnjen, iz gostilne zajet, ali pa poslušalo tisti cinični govor s vsemi mu lastnimi frazami iz kro-karskih pajzlov, zabeljen s „kraftausdruckom“ „vlačuga“? Jaz sem cenjene dame občudoval in ne gospodov, ki vem, da več prenesejo... To-variši, dajte mir, sicer nam zna še „Čas“ povedati svoje mnenje, kakor ga je svojčas Belé uprizoriteljem „Hanneles Himmelfahrt“. dr. P.

Vse slabe lastnosti ribjega olja odstranjene v Scottovi emulziji

Čeravno je navadno ribje olje dragoceno krepilno sredstvo, vendar ima veliko neprijetnosti, radi katerih se tako ne vpošteva — Odrastli kakor otroci nimajo samo mnogokrat upravičeno mrzno do ribjega olja, radi neprijetnega okusa, ampak se jim upre tudi radi težke prebavljivosti. Vse drugače se obnese ribje olje v Scottovi emulziji, ki ni nič drugega, kakor okusno prirejeno in lahko prebavljivo ribje olje.

Posebno se priporoča že desetletja preizkušeno Scottovo emulzijo: pri prehlajenju, oslabeledosti težkemu dobivanju zobkov pri malih, sploh v zdravljenju, pri otrocih, ako so drobnih koščic, slabi prebavi itd.

Cena originalni steklenici je 3 K 50 v. Dobi se v vseh lekarnah. Kdor pošlje 50 v v znakah na SCOTT & BOWNE, G. m. b. H., in se sklicuje na ta časopis, dostavi se mu ena posiljatev potom lekarne za poizkušnjo.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da bom preselil s 1. dec. svoj

MODNI ATELJE

iz hiše št. 117, v Likozarjevo hišo št. 128, I. nadstropje ter se zahvaljujoč za dosedanjo blagohotno naklonjenost najuljudneje priporočam tudi za nadaljna cenjena naročila.

169 3-1

Viljem Pfundner.

PISARNA za urejevanje splošnih gospodarskih zadev J. Rozman, Kranj.

- I. Denarni promet:** Izposlovanje posojil v vseh oblikah. — Prevzem kapitalij in njih pupilarnovarno nalaganje. — Ranžiranje insolvent. — Eskont menic. — Nakup in prodaja državnih vrednostnih papirjev. — Izdaja uradnih borznih kurzov.
- II. Informacijske zadeve:** Izdaja trgovskih in obrtnih informacij ter nastavov dobaviteljev in odjemalcev za vse blagovne stroke.
- III. Izterjevanje terjatev:** Izterjevanje trgovskih in obrtnih terjatev. — Inkaso menic.
- IV. Promet z nepremičninami:** Posredovanje pri nakupu, prodaji in zamenjavi nepremičnin, industrijskih, trgovskih in obrtnih podjetij.
- V. Tehnično-komerc. zadeve:** Nakup in prodaja industrijskih, obrtnih in poljedelskih strojev vseh sistemov. — Oprema celih delavnic. — Instalacije. — Načrti in proračuni.
- VI. Strokovni nasveti** v vseh navedenih zadevah. — Prospekti na razpolago. 129 52-15

Dobro, zdravo, naravno istrijsko

črno **VINO** belo

od 34 vinarjev liter naprej se dobi pri

V. Sandalj
Lupoglava, Istra.

164 10-2

Vzorci na zahtevo brezplačno in poštine prosto.

Naznanilo!

Dovoljujem si slav. občinstvu vljudno naznaniti, da sem otvoril zalogo piva iz renomirane

pivovarne Göss

v Kranju, Kokriško predmestje, (Zeballova vila).

Svetovni sloves piva ter točna in kulantna postrežba dajeta mi upanje, da se gg. gostilničarji pridružijo v krog zadovoljnih odjemalcev in nudijo cenjenim gostom prvovrstno pijačo.

Priporočujoč se za obila naročila z odličnim spoštovanjem

Franc Sitar,
zastopnik Gössove pivovarne.